



## COMUNICAT

### DESCENRALIZAREA ȘI AUTONOMIA LOCALĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA ÎN PERICOL!

#### CALM: MĂSURI URGENTE ȘI TRANȘANTE PENTRU ADOPTAREA LEGII FINANTELOR LOCALE

*Joi, 19 septembrie curent, la Chișinău, a avut loc ședința lărgită a Biroului Executiv al Congresului Autorităților Locale (CALM), cu participarea a reprezentanților din toate regiunile țării. Pe ordinea de zi a figurat un subiect de maximă rezonanță în mediul primarilor, și anume noile prevederi ale Legii Finanțelor Publice Locale și semnalele îngrijoritoare privind amânarea implementării ei.*

Ședința a fost deschisă și prezidată de **Tatiana Badan**, președinte CALM, primar de Selemet, Cimișlia, care a menționat că situația critică și incertă în care s-a pomenit Legea Finanțelor Locale poate fi calificată ca un regres considerabil pe segmentul obiectivelor de descentralizare. Totodată, în ultima vreme, tot mai multe semne de îngrijorare parvin din teritoriu, de la primarii din toată țara. Aceștia avertizează că tergiversarea adoptării noilor prevederi va anula orice evoluție la capitolul autonomie locală. Președinta CALM s-a referit la importanța adoptării unor măsuri concrete și dure din partea comunității primarilor, care trebuie să-și impună punctul de vedere, astfel încât să poată beneficia de avantajele noului sistem de finanțare de la 1 ianuarie 2014: *”Despre ce descentralizare poate fi vorba dacă Legea Finanțelor Locale nu e în capul mesei? Ca o reformă să devină o istorie de succes e nevoie de implicarea tuturor factorilor de decizie. Din păcate, anumite neclarități fac să planeze incertitudinea asupra acestei legi importante, e nevoie să comunicăm, astfel încât să găsim soluții pentru orice problemă și răspuns pentru orice întrebare. Noile prevederi vor face o distincție mai clară a responsabilităților, vor oferi mai multe stimulente pentru primării și vor micșora influența raioanelor asupra formării bugetelor locale. Prin asigurarea unui mai mare grad de responsabilitate autorităților locale de nivelul I, autonomia bugetelor locale s-ar putea mări, potrivit unor estimări, de 5 - 8 ori. E un indiciu greu de neglijat! Miza este enormă și nu putem pune sub semnul hazardului viitorul comunităților noastre. Trebuie să luăm atitudine tranșantă, astfel încât în această toamnă Legea să fie votată în ultima lectură și pusă în aplicare din ianuarie 2014.”*

Rând pe rând, membrii Biroului Executiv CALM și-au exprimat opiniile, menționând ferm că dacă adoptarea în lectură finală va fi tergiversată sau chiar amânată, primarii vor recurge la măsuri mai drastice, cum ar fi acțiunile de protest. În context, primarul orașului Cimișlia, **Gheorghe Răileanu**, a menționat: *”Eu sunt primarul unui oraș sărac, unei localități care a fost în umbră. La momentul actual, toți primarii ne-am determinat, am calculat ce câștigăm, ce pierdem. E importantă reforma, este un principiu de bază esențial, de la care va începe transformarea spre bine. Noi venim din diferite partide, iar unii au intrat special în diferite partide ca să mai capete niște fonduri. Cât mai putem continua în așa mod? Eu apelez la toată lumea, haideți să terminăm discuțiile pe detalii. Eu nu știu cine este împotriva promovării legii, nu dețin nicio informație oficială. Datoria noastră este să ne gândim nu numai la ziua de azi, atâta cât noi suntem primari, când stăm cu mâna întinsă la un partid sau altul, noi trebuie să privim la ziua de mâine. Eu consider că trebuie să ne simțim și să fim gospodari în localitățile noastre și să facem tot posibilul ca acest deziderat să devină realitate. Eu o să lupt până la urmă, fiindcă această Lege trebuie să treacă. Fac apel la toți: Interesele Republicii Moldova, ale cetățenilor ei, trebuie să prevaleze în fața intereselor de grup sau personale”.*

Aceeași atitudine față de necesitatea urgentă de a adopta Legea Finanțelor Locale a fost exprimată și de **Vladislav Cociu**, primar de Caracasani, Ștefan Vodă: *”De trei ani mergem pe la seminare, discuții, s-au cheltuit bani europeni, dar carul stă pe loc. Noi cei de la Ștefan Vodă venim cu o propunere de a organiza o întrunire cu factorii de decizie, să delegăm niște persoane, să ne întâlnim cu prim-ministrul, cu președintele Parlamentului, cu președinții comisiilor. Noi am fost spijiniți și convinși de utilitatea acestei legi, iar acum nu înțelegem ce se întâmplă. Având această lege, politicul va fi exclus, declară guvernanții, dar tot ei fac invers. Am făcut o analiză amplă Legea Finanțelor Publice Locale în refacție nouă și vom avea numai și numai avantaje”.*

Primarul municipiului Chișinău, **Dorin Chirtoacă**, și-a exprimat nedumerirea față de zvonurile vehiculate de persoane rău intenționate, potrivit cărora Chișinăul ar fi împotriva Legii: *”În primul rând, vreau să clarific poziția Chișinăului. Da, noi am avut o problemă la început, în prima variantă a legii, dar după toate discuțiile care au avut loc, au fost corectate chestiunile date. Respectiv, noi nu avem motive să ne opunem legii. Din câte am văzut, marea majoritate câștigă, în proporție de 90 la sută. Nici nu cred că are rost să luăm de la capăt discuția, pentru că pentru sate în special este un mare plus. Dacă o să privim fiecare prin prisma propriei localități, o să ne blocăm la un moment dat. Noi trebuie să vedem în ansamblu ca să obținem în primă etapă mai multă putere la nivel local. Până la*

*urmă o să se vadă cine nu vrea. Avantajul este că o să dispară umiliința primarilor față de alte nivele, pentru că azi lupti pentru funcția de primar, câștigi mandatul și când ajungi și te uiți în parametrii financiari și se întoarce lumea cu susul în jos”.*

În continuare, **Ștefan Vlas**, primarul comunei Sărata Galbenă și președinte al Asociației primarilor din Hâncești, a relatat că, din discuțiile cu primarii din raion, a dedus că toți edilii locali așteaptă cu mare nerăbdare schimbarea, iar târăgănarea unei decizii finale i-ar putea determina la o reacție dură: „Și eu, și primarii din raion, așteptăm reforma de 10 ani. Nu trebuie să ne temem de reformă – ea ne permite să colectăm mai bine impozitele și taxele locale, ceea ce ne oferă mai multă autonomie financiară. Iar mai multe venituri în bugetul local înseamnă mai multe proiecte investiționale și de dezvoltare în localitate”.

**Gheorghe Ojog**, primarul de Corjova, Criuleni a menționat că noul sistem, în afară de bani, oferă lucruri mult mai valoroase, și anume instrumente reale de descentralizare și evitare a imixtiunii politicii: ”Eu nu caut bani, eu vreau să scap de centralizarea aceasta. Cât o să fie dictatură, noi nu o să fim gospodari în sat, o să ne dicteze toți. Bani nu-mi trebuiesc, dar dați-mi voie să fiu stăpân în localitatea mea. Noi dacă mergem contra la asta, putem spune adio autonomiei reale. Nu trebuie să numărăm banii că asta ne trage înapoi. Totul depinde de verticalitatea noastră. Oare pe 1 februarie, atunci când am ieșit în stradă, nu ceream același lucru? Reiese că lupta trebuie să continue”.

**Vitalie Colun**, primarul de Orhei, a propus să nu fie trecute cu vederea instituțiile europene care au investit bani și încredere într-o descentralizare reală: ”Legea este una foarte benefică. Ea ne dezleagă, la propriu, mâinile. Odată cu implementarea noului sistem, inițiativele APL, inclusiv cele ce țin de dezvoltarea economică și atragerea business-ului în comunități, vor avea un succes garantat. Trebuie să folosim orice mijloace și metode de a ne promova interesele. O opțiune importantă și eficientă ar fi pentru noi promovarea Legii prin intermediul instituțiilor internaționale, al Consiliului Europei”.

La avantajele noii Legi, dar și la perspectivele sumbre care se profilează în cazul în care nu vor fi luate măsuri urgente, s-a referit și **Viorel Furdui**, director executiv CALM: „Cei care spun că primarii sunt împotriva acestei legi fie ca nu cunosc, fie ca o fac din reaua credință, urmărind anumite scopuri înguste și care nimic nu au cu dezvoltarea comunităților locale și a țării în întregime. Am fost deja în peste 15 raioane, unde am organizat seminare de informare cu participarea tuturor primarilor și contabililor, care după ce li se explica esența reformei, devin susținători fermi ai noului sistem de finanțe publice locale. Chiar dacă unele (foarte puține) din bugetele locale sunt într-o mică descreștere la început, avantajele generale și viitoare pentru dezvoltarea comunităților locale sunt evidente. După ce pătrunzi în esența acestui sistem, vezi perspectiva, identifiți avantajele, care sunt certe în privința majorității covârșitoare a comunităților locale. După ce vom pune acest fundament solid - Legea Finanțelor Locale, vom putea trece la discuții privitor la consolidarea bazei fiscale, transferarea către APL a unor surse de venit suplimentare, eficientizarea utilizării patrimoniului local, crearea altor surse de venituri. Dar dacă nu vom avea această bază, care depolitizează și oferă o șansă reală de dezvoltare pe viitor, riscăm să rămânem fără nimic, nu vom avea pe ce edifica, construi alte inițiative. Tot de se prevede în strategia descentralizării și programul de guvernare vor rămâne doar vorbe, cum și până acum. De aceea, nu avem timp de șovăieli, a venit momentul de adevăr, căruia trebuie să-i dăm curs. Altfel, vom rămâne încă mulți ani cu sapa de lemn și mâna întinsă. Legea trebuie să intre în vigoare de la 1 ianuarie 2014, dacă noi vrem o perspectivă clară, civilizată, europeană. Orice discuție și motive pentru amânarea implementării legii date – nu sunt decât o încercare de a păstra sistemul actual cu orice preț în calitate de bătă și instrument de presiune asupra primarilor. Dar ce este și mai grav – păstrarea actualului sistem de finanțe locale, pune capăt oricărei perspective în ceea ce privește modernizarea administrației publice locale și dezvoltarea comunităților noastre locale. Nemaivorbind despre impactul negativ pe plan extern, datorită neîndeplinirii angajamentelor asumate în domeniul democrației locale.”

**În urma dezbaterilor, cu o majoritate de voturi, membrii Biroului executiv CALM au decis privind sensibilizarea în regim de urgență a factorilor de decizie și a opiniei publice privind importanța deosebită a adoptării și imlementării legii finanțelor locale. Totodată, s-a decis că, dacă dialogul, negocierile cu puterea nu vor da rezultatele scontate, se va recurge la acțiuni publice de anvergură, începând cu conferințele de presă și terminând cu manifestațiile deschise de protest.**

**Aminitim, că proiectul modificărilor la Legea finanțelor publice locale a fost aprobat în două lecturi, fiind promisă aprobarea lui finală în sesiunea de toamnă 2013 cu punerea în aplicare începând cu 1 ianuarie 2014. De asemenea, amintim că descentralizarea și autonomia locală figurează în calitate de prioritate de bază ale guvernului actual, însă până în prezent așa și nu fost realizate careva acțiuni concrete în domeniul dat.**

Serviciul de comunicare și relații cu publicul  
Tel. 22-35-09